

EDINOST

Glasiló Slovenskega političnega društva za Primorsko

SV EDINOSTI JE MOŽE

«EDINOST» izhaja 2 krat na teden vsako sredo in soboto o poludna. Cena za vse leto je 6 gl., za polu leta 3 gl., za četrt leta 1 gl. 50 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu in v trafikah v Trstu po 5 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročstva, reklamacije in inserate prejema Opravištvo, via Torrente, »Nova tiskarna«.

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu »via Torrente«. »Nuova Tipografia« vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznanila in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglaših z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 k.

Nove volitve in štatut tržaškega mesta.

(Konec).

Naši gospodje Iredentariji se vedno sklicujejo na neke zgodovinske pravice; ali te se jim le potem dopadajo, ako so njim ugodne; toda radi tudi sami ovržejo stare postave, ako so jim novejšje bolj primerne. V mestnem štatutu od leta 1850 je bila mej drugim določba, da oni, katerim mestni zbor odbije prošnjo za meščanstvo ali pristojnost v Trst, morejo pritožiti se na namestništvo, katero v tem obziru konečno razsoja. Ali leta 1863 je prišla druga postava o pristojnosti in ta postava je razveljavila §. 13 štatuta od leta 1850, kajti po tej novejšji postavi odločuje o pritožbah proti določbam starešinstva le mestni zbor in ne namestništvo. — Glede te nove postave določbe je pač mestni zbor dopustil spremembo mestnega štatuta, ker po godu mu je bilo, da je le on sam mogel določevati, kedo je v Trst pristojen ali ne. Ako so torej mestni očetje levičarji pripoznali, da uže navadna postava spremeni mestni štatut, kolikor več morajo zdaj pripoznati, da ga spremeni temeljni zakon.

Smešno je nadalje da ti gospodje levičarji toliko povdarjajo zgodovinske pravice Trsta, ko je vendar vsem znano, da so bili oni prvi, ki so te pravice z nogami teptali. — Trst ni dajal vojakov; imel je svoj brambovski bataljon, ta bataljon je obstal iz okoličanov, uprav zato pa, ker je bil ta bataljon slovenski in predobra podlaga avstrijskega mišljenja, bil jim je v želodcu in delali so vse, kar le mogoče, da se je odpravil. — Vladi je to mišljenje Lahonov prav prišlo, oni so šli iz samega slepega sovraštva do

Slovanov na brgon vladi, kateraj je bilo prav, da se odstrani bataljon in da se zaporedoma rušijo takozvane zgodovinske pravice, in zato moremo denes se smehom na ustnicah reči Tržaškim Lahonom: »Tu l'as voulu George Dandin«. Uprav zarad tega pa denes nemajo nobene pravice levičarji mestnega zbora, da se pritožujejo, da vlada skruni zgodovinske pravice Trsta. — Res je, da stare predpravice morajo pasti, da se vsaka ustava mora spreminjati v duhu časa; ako torej kaka stranka propade se svojim konservativnim menenjem, se svojim konservativnim zahtevanjem, da mora vse pri starem ostati, jej to ni v nečast, ker bila je vedno dosledna in se vidi, da je v misli imela le korist dežele; ali pri takej stranki, kakoršna je tržaška lahonska, je to vse drugače.

Vidi se uže denes, da ta stranka mora propasti; toda ne častno, ampak uprav sramotno. Stranka, ki se jele svojatila, javne zadeve le osebno izkoristovala, stranka, ki je ustvarila celo vrsto novih služeb, da jih je podelila ljudem, ki so za njo imeli stranka, ki je brezramno pravico prizirala in se niti ni trudila, da bi bila svoje delovanje previdela vsaj s tankim plaščem navidezne pravice, stranka, kateraj ni bilo za nobeno načelo, ampak le za sinekure; taka stranka mora sramotno propasti in zapustiti najžalostnejši spomin o sebi.

Zalostno je le to, da je taka stranka mogla toliko časa škodovati živenskim koristim Trsta in da ni vlada uže davno našla sredstev, da odstrani terorizem samopridne, brezsrčne in poleg tega še na duhu uboge svojati.

Razvidno je torej iz vsega, da ministerstvo ukaže, da mora mestno

starešinstvo dati vpisati vse one družnike (consorte) mej volilce, kateri so svojo volilno pravico reklamovali, in skoro gotovo je, da tudi to še ne prepriča gospode rudeče garle, da se je zastoj braniti proti pripoznanju teh novih volilcev, kajti uže se sliši, da bode starešinstvo rajše še enkrat tožilo, zdaj pri drž. upravnem sodišču in sicer z namenom, da se vsaj ta pot izvrši volitev za mestni zbor brez nadležnih konsortov; ali kaj vse to pomaga!

Gospodje Lahoni vidijo, da je s tem, da so pridobili volilno pravico za mestne volitve, tudi takozvani konsorti, razpršena njihova trdnjava, ker ako se letos pomnoži število volilcev v IV. razredu za blizo 180, pomnoži se čez tri leta to število še za 4 do 500 večinoma Slovancev, Nemcev in pravičnejih Italijanov. Pred to pomnožitvijo jih je toliko strah, da uže ne vedó, kaj delajo, kajti doslej je bil IV. razred njihova domena, in ako jo tudi za zdaj še obdržé, pred seboj vidijo prvo gotovo nje zgubo čez tri leta. Tudi naši rudečkarje velikani v javnem menenju mej tržaškim ljudstvom.

Isto orožje, katero je ta nemoralna stranka rabila proti Slovincem in drugim Avstriji zvestim elementom, obrača se zdaj proti njim; oni so z ljudskimi tumulti terorizovali drugače misleče in sploh ves Trst.

Zdaj pa so se začeli vršiti ljudski tumulti proti njim. — Venezian, Rasković, Vidaković in drugi uže kriče po policiji, po istej policiji, katero tako iz srca sovražijo, ljudje, ki so poprej razsajali, ako je policija kacega od njih kupljenega demagoga zaprla, danes čitajo policiji, da jih premalo braní.

Oni sami so v mestni štatut na-

pravili prvo luknjo, oni sami so sejali veter in denes oni sami tožijo zopet vse to in kličejo na pomoč pravico. Ali ne zasluži tako stranka one osode, katera jo nepreprošljivo čaka — da namreč sramotno propade!

Politični pregled.

Notranje dežele.

Avstrijska delegacija je 17. t. m. sprejela v tretjem čitanju storjene sklepe. Grof Kalnoky je izrekel delegaciji česarjevo zahvalo in priznanje za domoljubno postopanje in požrtvovalnost, potem zahvalo skupnega ministerstva za podporo in zaupanje delegaciji, kakor tudi svojo zahvalo, ker uvažuje domoljubne razloge, ki so delegacijo napolnili, da je vsled ozbiljnih dogodov na južnem vshodu odstopila od natančne razprave zunanje politike. Načelnik je izrekel upanje, da razpor na balkanskem poluotoku ostane omejen, ponavljajo delavnost delegacije in zakliče česarju trikratni »hoch«. Grof Hohenwart izreče načelniku zahvalo skupščine za razumno in ljubeznjivo vodstvo. Načelnik se zahvali in delegacija zapre. Poprej pa je minister Kallay dejal še pojasnila kolonizacije in ljudskih šolah v Bosni ter izrekel, da bo podpiral izvršni franciškanski red.

V ogerskeji delegaciji je 17. t. m. prosi načelnik kardinal Haynald za dovoljenje, da sme 19. t. m. čestitati cesarici h godu. 18. t. m. pa se je tudi ta delegacija z eljen klicem na cesarja zaprla.

V Zadru zadnje dni zelo rogovili ireidenta. 9. t. m. so hoteli v gledišči igrati neko beneško burko na korist propalega igralca Papadopolijsa. Ali gosposka je to burko prepovedala; vsled tega pa so napravili tredentarsko demonstracijo. Ko se je vzdignola zavesa, klicali so: Fuori Papadopoli! ter niso hoteli nehati, da je morala policija gledališče spr znoti in zapreti.

Ljubeče srce mu je vse verjelo. Ali da bi bila ubožica vedela, kaj misli nje ljubimec, gotovo bi bilo vse drugače.

Da ga nebi spoznali v nelepim nakanih njegovih, nadel si je bil drugo ime.

Viktor ali prav Radivoj izvrši nauke in se odpravlja na svoj dom. Ali tu se oglasi Ana, da je ne sme zapustiti, da se morata prej ko mogoče poročiti, ker tako hoče njen stan, kajti ona je uže čutila — novo življenje pod svojim srcem.

Tega se Radivoj ustraši in pobegne skrivaj iz mesta in domov.

Ubogi stariček Zobek je hodil ves obupan okolu nekdanjih prijateljev Radivojevih in kaj izve — Viktor je grof Zagradski.

Taki udarci razžaljo do smrti ljubeče roditeljsko srce in naš narod ima to za veliko sramoto, kar je, če se opazuje to z moralnega stališča našega ljudstva, tudi res.

Zobek se je razjokal, kakor dete in neprestano karal svojo hčerko, četudi je bil on toliko kot ona vse nesreče kriv.

Pretil jej je, da jo zapodi od hiše, ko se približa čas poroda.

Togoočeji Ani so bile to žalostne ure. Nč več ni mogla bivati pri svojem očetu, ki jo vznemiruje dan za dnem, njeno srce pa gne za njim, kogar je ljubila in ki je ošel, ko jo je zakopal v strašno sramoto.

Napravi se in otiče za Radivojem sama ne vede prav kam. Otišla je po noči brez dovoljenja očtovega iz mesta. Kako je ubožica potovala in hotila, ni mi pravil stariček, a vs-kdo si more misliti, da je bil ta pot pravi trnjev pot. Srečno, a malo živa je došla v vasico Orehovje ter tu vse

PODLISTEK.

Ponos in ljubezen.

Povest; spisal Ivan Trošt.

Šesto poglavje.

Za Min'co živeti,
Jo imeti želino,
Bi hotla me vzeti,
K poroki hitim.
M. Kastelec.

recelimo se v duhu časa na kakih dvajset let nazaj in pogledimo nekoliko, kako se je godilo takrat z našima osebama Radivojem i Ano.

Po ozkej ulici glavnega mesta meri korake uže pozno po noči mladenič skoro visoke rasti, lepega in četudi aristokratskega, vendar nekako prikupljivega obraza, kakor se more razbrati pri brlečej svetlobi pouličskih svetilnic.

Mladenič zavija v neko pozvnanjosti vsaj imovito in lepo hišo. Precój pri velikih vratih se ustavi in pogleda okolu sebe.

»Saj je ni«, reče sam seboj mladenič, ter gleda okrog.

»Je, je«, oglašise mlč, nežen glas izza vrat in deklica se mu ovije okolu vrata. Mladenič se nasmeje ter poljubi krasno nagajvko v lepo lice.

»Viktor«, teje ona smehljajočim glasom, »danes pa smeš z manoj gori k očetu. Vse sem mu naznanila, vse razotela in on je zadovoljen ter te želi videti in po-

zuati, oj, kako sem jaz vesela. Viktor, ti še ne veš ne!«

»Kdo ti je pa rekel, naj mu poveš?« praša on nekako strogo, ali ona je danes tako vesela, da tega ne čuti ter nadaljuje:

»Ni drugače, danes moraš z manoj gori. Oče moj hočejo tako. Potem bodeš smel hoditi v našo hišo in meni in tebi ne bode več treba, da bi se tukaj na tem mestu skrivaje shajala. Da bi bila tudi moja mati še živa, kako bi se ona veselila z manoj, ali ni je več. Viktor ti mi bodeš nadomestoval roditelje, ko bom tvoja, je-li?«

On se sicer nekako obotavlja, ali vendar odide z lepo, rumenovlaso spremljevalko, katera ga je vedla za roko in jo vedno stiskala z belimi prsti svojimi, ko sta stopala po stopnjicah v prvo nadstropje.

Dojleta v bogato opravljeno sobo premožnega mestnega trgovca.

Petdesetletni mož, deklčin oče, sedi na mehkem naslanjaji ter se trudi, da bi vstal in odzdravil ptujcu, katerega je njegova hčerka Ana pripejajala za roko v sobo. Viktor se nakloni prijaznemu možu ter mu polja roko.

Začnejo govoriti.

Kakor navadno v prvih trenotkih spoznanja, tako se tudi znanci govorili samo o navadnih rečah. Ali ker je Viktor skoro vedno šilil le naravnost k smotru svojemu, jel ga je mož spraševati o tem in onem v zadevah njegovih. Kaka so očtova posestva, katera misli podedovati, ali bode oče zadovoljen ali ne, če se on oženi. Na vsa prašanja je Viktor lepo odgovarjal in

Ana ni obrnola oči od lepega svojega ženina. Saj ga je tako iskreno ljubila.

Odhajajočemu je dejal stariček:

»Veseli me, da ste nas obiskali in upam, da nas boste še mnogokrat predno dovršite studije svoje!«

Ana je sprejela potem novega gosta in vroč poljub, ki je z tružil ustni obih, bil je mogočen porok iskrene njegove ljub-zni.

Pogledimo nekoliko uže znanega nam mladeniča in razmotrjmo družinske njegove razmere.

Sin je bogatega grofa Zagrajskega. Studira na juridičneji fakulteti, katera je v glavnem mestu. Juridčni nauki so bili takrat pri plemenitnikih navadne studije. Pravo njegovo ime je Radivoj. Radi samosvojih namer si je spremenil bil ime — Viktor.

Ko je bival v mestu, zaljubil se je bil v mlado, brhko hčerko trgovca Zobka — vsega mesta krasotico Ano. Ker sta se shajala le po noči, ni nikdo vedel za nju ljubezen.

On ni nikdar ozbiljno mislil na ženitev, tem bolj pa njegova ljubinka, nepokvarjeno srca. Ljubila je Viktorja z vsem ognjem prve ljubezni.

Njej ni on niklar resnice govoril, če ga je prašala po njegovih roditeljih, o domu in rodnem mu kraju. Ko bi bil povedal, da je grofov sin, ne bi bila verjela slatkim besedam njegovim. Kedar ga je ravno nati-govala s takimi prašanji, odgovarjal jej je, da je oče njegov veleposelnik na Notranjskem.

Vnanje dežele.

Z srbsko-bolgarskega bojišča so poročila zelo navskrižna. Iz Slivnice se 16. t. m. zvečer poroča: Knez je popoldne sem došel. Ob cesti se delajo redute. Srbi so podnevi spravili ranjene v varnost, prodirajo skozi Dragoman in so sotesko zaprli; danes niso več napadli Slivnice. Bolgari so zavarovali črto Breznik Slivnica. Ceste v Palanko sovražnik ni zaprl. Zguba Bolgarov znaša zdaj 800 mrtvih in ranjenih; Srbi imajo večjo zgubo. Čuje se, da so Bolgari pri Vidinu 150 Srbov ujeli. Iz Rumelije dohajajo vojaki, množica jih z veseljem pozdravlja. — Poročilo iz Sredca 17. t. m. dopoldne: Misli se, da Srbi poskušajo vzeti Slivnico od levega krila skozi dolino, ali Bolgari so opazili to gibanje, kakor tudi napad od strani Lompalanke. Trdno se upa, da se bo Slivnica, če tu ni ima sovražnik večjo moč, krepko branila, sicer pa bo v treh dneh vojska dovolj močna za ofensivo. — Poročilo iz Belgrada od 17. t. m.: Srbski glavni stan se je pomaknil v Caribrod. Srbi so pri Trnu zajeli mnogo Bolgarov in zaplenili dva kanona. Bolgarski prostovoljni polki so orožje odložili. — Oficijelno srbsko poročilo iz Caribroda 17. t. m.: Srbi so Caribrod zasedli 14. novembra popoldne. Drugi dan je bil štiri ure trajajoč hud boj pri Trnu. Bolgari so bili popolnoma pobiti. Srbi so mesto vzeli z naskokom. Poveljnik major Nikolajev je padel, 300 Bolgarov je bilo ujetih, kralj je sam napad vodil. 16. novembra je imel general Lešjanin pred vhom v Adlič trd boj. Pri daljem prodiranju proti Vidinu, na reki Vitbol so Bolgari na štiri mestih Srbe napali. Bolgari so bili popolnoma potolčeni ter so pobegnili, tisoč je bilo ujetih in zaplenjeno mnogo streliva. Tudi imajo veliko zgubo. Prebivalstvo povsod pozdravlja Srbe kakor rešitelje (?). — Poročilo iz Belgrada od 18. novembra; Včeraj je srbska vojska zasedla Breznik. Bolgari so tukaj pustili osem kanonov in voz z strelivom. Bolgarski vojaki v Vidinu so se razkropili. — Poročilo iz Sredca od 18. novembra: Včeraj so Srbi prijeli Slivnico od levega in desnega krila z močnimi krdeli, ali na obeh straneh so jih vrgli Bolgari, ki so potem stopili v ofensivo ter Srbe pet kilometrov daleč podili, veliko zgubo jim povzročili in mnogo jih ujeli.

Poročilo od 17. novembra ponoči iz Sredca: Vsled današnje zmage se skoraj gotovo sovražnik vrže iz Slivnice, Sredca ni več v nevarnosti, tudi dragomansko pobrdje utegno Srbi zapustiti. Levo srbsko krilo je bilo popolnoma pobito, Bolgari so ga proganjali. Tudi desno srbsko krilo je bilo potolčeno, ali ne proganjano. Na večer so stali Bolgari 17. kilometrov na levi strani od Slivnice. — Poročila od 18. novembra zjutraj iz Sredca: Včeraj je bilo v boji 25.000 Srbov z 6 ali 7 baterijami Bolgari so imeli 15.000 mož in 4 baterije. Ranjene Bolgare in Srbe so pripeljali v Sre-

izvedela o svojem ljubimci, a nikomu ni črhnila ni besedice, da jo je on nekdanji ljubil. Voljno je trpela ter si lajšala žalost svojo z obilnimi solzami, s kojimi je cele noči pred porodom močila vzglavje postelje svoje.

Ker je imela seboj še precej denarja, ni se jej godila krivica. Gostoljubni ljudje so jo prejeli pod streho ter jej zvesto stregli pri porodu.

Dober mesec po porodu vzame Ana v naročje dete svoje, dobro ga zavije — bilo je namreč po zimni — ter nese v grad, da oče otroka, nežno deklico, sprejme in očetovski odgoji. A prevarila se je uboga deklica.

Odgnali so jo blapei iz gradu, kakor da bi bila kaka norica. To je bil nov udarec za nežno čutečo materinsko srce.

Res, veliko mora mati prebiti z majhnim svojim otrokom, ali žalost, če jo zato še zaničujejo in zasmehujejo, hujska je od bolečine.

Radivoj je pogledal skozi grajsko okno na dvorišče, kder so odganjali njegovo nekdanjo ljubimko. Videl je tisto lepo oko, tista lepa usta, ki so se mu nekdanj rajski nasmehovala, s kratka: videl je isto podobno, katera je mislila, da jo on tako ljubi kot je ona njega.

Oglasila se je v njem ona vedna naša spremiljevalka, kojoj pravimo: vest. Jel se je kesati.

Ali kako da vse to popravi. Oče njegov ne sme vsega tega nič vedeti; bil bi ogenj v strehi. (Dalje prib.)

dec. Neprestano dohajajo iz Rumelije retni vojaki in prostovoljci ter se po večernem počitku pošiljajo na bojišče. — Srbsko uradno poročilo iz Pirota od 18. novembra: Bolgari so vtorek z veliko močjo pred Slivnico napadli srbsko levo krilo. Sovražni napad je bil po trdovratnem boji odbit (?). Vsled tega napada se vse druge srbske divizije stopile v dejanje zoper Bolgare. Po hudem in trdovratnem boju, katerega je noč končala, vzdržali so se Srbi v novo pridobljenih pozicijah. Srbi imajo 60 mrtvih in 300 ranjenih, Bolgari imajo večjo zgubo. Pri Trnu so Srbi vzeli 8 kanonov in ujeli 400, pri Adliču pa 2000 Bolgarov. — Poročilo iz Slivnice od 18. novembra zvečer: Pozicije pri Slivnici niso več v nevarnosti. Ko so Bolgari srbski napad odbili in sovražnika proganjali, vrnili so se pred Slivnico. Danes dopoldne so bile majhne prask; popoldne pa so trije bolgarski bataljoni po boji, trajajočem poludrugo uro, zasedli višave ter Srbe z njih izgnali. Od Lompalanke dohajajo na pomoč močna krдела. Čuje se, da so Srbi zvečer zasedli Breznik in da bodo skoraj gotovo skušali Bolgarom za hrbet priti. Srbi delajo nasproti Slivnice baterije. Jutri se pričakuje bitva. — Poročilo iz Sredca od 19. novembra: Desno bolgarsko krilo je danes dopoldne srbski napad odbilo, nato je središče z desnim krilom h krati utarilo na Srbe in desno krilo vzelo in zasedlo višave, na katerih so stali Srbi. Srbi so se obrnili proti levemu bolgarskemu krilu. Bolgari pa so vrgli in zapodili desno srbsko krilo. Noč je konec storila zmogovalnemu daljšemu prodiranju Bolgarov. V Sredcu vlada velika navdušenost. Jutri se pričakuje odločilna bitva. Te bitve menda ni bilo, ker so Srbi prejšnji dan preveč trpeli, toliko pa iz zadnjih poročil za gotovo vemo, da Srbi avanzirajo — nach rückwärts, ker glavni stan se je vrnol uže včeraj z Bolgarskega v Pirota.

Srbija ima v vojni 75 bataljonov, 1065 častnikov in 78.255 mož pehote; 25 eskadronov, 191 častnikov in 4758 mož konjice z 4859 konj; 40 poljskih baterij, 10 kanonov, 248 častnikov, 6820 mož artiljerije z 6390 konj. Vsega skupaj imajo Srbi v zdravstvenim krdelom 1.000.000 mož.

Srbski kralj Milan je uže pred vojno napravil načrt, kako raztrga Bolgarijo; mislimo, da njegov račun, storjen brez gospodarja, prekriža kdo drug, ki ima več pravice in oblasti, nego on, če mu ga ne prekriža vojna osoda. Ta račun je pa tak le; on prklopi Srbiji: 1) vidinsko okrožje, ki ima 100.500 prebivalcev; 2) brkovaško okrožje, ki ima 59.000 prebivalcev; 3) trnsko okrožje, ki ima 65.500 prebivalcev in 4) kistendilsko okrožje, ki ima 144.000 prebivalcev; vsega skupaj 220 sosesek in 369.000 prebivalcev.

Srbska vlada mora imeti slabo vest; srbski vojni minister je namreč dal ukaz, da dopisniki v časnike smejo poročati le take vesti, katere so srbske gosposke odobrile. Kdor bi skušal pismeno ali brzojavno poročati druge vesti, postavi se pred vojno sodbo.

Bolgarski minister zunanjih zadev je 16. t. m. v knježevem imenu brvojavil turške vladi, da so Srbi, ki so porabili to priliko, Bolgarija kakor vazalno država nena pravica, napovedati vojne in toraj nema skoraj nič ofensivnih sredstev, skoraj do vrat Sredca prodri. Knez, ki se je napolil proti sovražniku, dal mi je ukaz, naj se pri turški vladi potegnem za to, da on dobi odgovor na poslanico, katero je poslal sultanu in velikemu vezirju, ker vsled člena 1 berlinske pogodbe knježevje vladi ni mogoče naravnost z sovražnikom občeati. — Minister je poslal velevlastim tudi okrožnico, v kateri dokazuje, da je Bolgarija, zvesta danej besedi, čuvala, da se v Rumeliji ni kri prelivala, da je skrbela za mir in varnost v Bolgariji in Rumeliji, da je zabranila agitacijo, nevarno sosednim deželam; da pa jo je zdaj nanaglomna napadla neodvisna Srbija brez ultimatum, brez posredovanja turške vlade, popolnoma nasprotno mejnarodnemu pravu, vendar pa niso protestirale velevlasti in tudi Turčija ne zoper to, da neodvisna država z nogami tepta načelo celokupnosti turške države, na katero se po krivici zoper Bolgarijo sklicuje. Bolgarija, kakor vazalna država, ni mogla i tudi ni napovedala vojne. Knez se je obrnol na

sultana in velikega vezirja, ko je zvedel za naval Srbov, ali do zdaj ni dobil odgovora ter ukazal ministru danes, ko je odpotoval k vojski, naj se obrne na turškega ministra zunanjih zadev, da dobi odgovor. Glede nezastlisanega vlomastenja, katerega nastopke bo Srbija gotovo sama morala nositi, meni bolgarska vlada, da se celokupnosti turške države ni dotaknola Bolgarija s posredovanjem v Rumeliji, ampak neodvisna Srbija z navalom v Bolgarijo, da razširi meje svoje države na škodo sosednje države. Knježeva vlada pričakuje razsodbo o pravilnosti evropskih vlad, katerim gre zadnja beseda.

Konferenca v Carigradu po polževo napreduje. 16. t. m. je sklenola, da bo nadaljevala svoje delo, če tudi se je mej Srbi in Bolgari unela vojna. Sprejela je nasvetovane resolucije, ali sklepa ni storila nobenega, ker angleški poslanec od svoje vlade ni še prejel zadostnega poudka.

Turška vlada je zopet zbrala v Damasku 25.000 vojakov, katere nemudoma pošlje na Kreto in v Epir. Turčija ima zdaj v Evropi uže blizu 200.000 vojakov. Če jej Grki res napovedo vojno, slabo se jim bo godilo.

Nemški državni zbor se je 19. t. m. odprl. V nagovoru, kateri je po cesarjevem ukazu imel Bötticher, naglašja se mej drugim, da se karolinsko prašanje vsled papežev razsodbe k malu reši. Razmere od vseh zunanjih vlad so mirne in prijateljske. Cesar se trdno zanaša na to, da boji v balkanskih državah ne skale evropskega miru, in da se posreči velevlastim, ki so pred sedmimi leti vsem dragi evropski mir s pogodbami zapečatili, da zagotove spoštovanje teh pogodb na Balkanu samostojnim narodom:

Francosko ministerstvo ne more združiti v parlamentu republikanske večine, vsled tega bo skoraj gotovo moralo odstopiti.

Angleška kraljica je 19. t. m. izdala proglas, s katerim se razpušča parlament i nov parlament sklicuje na januarja 1886.

Karolinsko prašanje je rešeno, ker je nemška vlada sprejela dotično papežev razsodbo.

Mej Angleži in Birmani je vstala vojna. Angleži so 17. t. m. po tri ure trajajočem boju z naskokom vzeli Minhajo; zgube niso imeli velike. Zdaj imajo odprto pot v prestono mesto Mandalaj.

DOPISI.

V Lonjeru, 17. novembra 1885. — V enem pred malo časa izšlih listov Edinosti je poročal sv. Ivanski dopisnik o nekem cikorjašu J. Čok-u vulgo Kováč-u. Po dopisu bi se moglo soditi in sklepati, da imenovani cikorjaš biva v Lonjeru in da je le-ta vas kako gnezdo cikorjašev. Motil bi se. Imenovani cikorjaš je sicer rojen v Lonjeru, ali zapustil je očeta in se tja k sv. Ivanu preselil; v Lonjeru domačin ni nobeden cikorjaš.

Menil sem do zdaj, da pri cikoriji se vendar le dobi kak človek, ki ima še kaj poštenosti, čeprav se je dal revež zapejti, da z nasprotno stranko vleče. Miloval sem nevedneže. Ali to, kar se je poročilo o Bokalcu in tutti quanti in kar sem doznal o novem cikorjašu J. Čok-u, prepeljalo me je do spoznanja, da je le družba brezbožnih divjakov, pred katerimi moramo pštene ljudi svariti, da se z njimi pečali ne bodo. Njih ostudno ravnanje bode poštenemu človeku branilo, da ne vstapi v njih družbo. Niso sicer vredni le ti ljudje, da se v poštemem listu imenujejo ali v svarilo še ne zapeljanim le razglasuje njih nepoštena dela.

Naj čitatelji sodijo najnovejšega cikorjaša J. Čokal Le-ta je sin poštenega moža, dobrega kristijana, zdaj uže 73 letnega starčka in starešine v Lonjeru. Gojil ga je skrbno, truil se za njega in tudi dal mu kolikor mu je le mogoče bilo, da mu preskrbel listni dom. Ali kako povračuje grobi nevaležni ž trud in skrb svojemu očetu na stare ani? — Noče govoriti z njim in še pogleda ga ne!

G. urenik, zagotavljam Vas, da se Vam pri prvem pogledu prikupi ljuheznivi starček, njegov oče, in on — še pogleda ga ne! Kaj ne, da dober, hvaležen sin j-l Kalil Z cikorijo prav zre! No, cikoriji in njemu prvomestniku pa priporočamo, naj le pobira in pobere vse take izrodke.

Od zdaj na dalje, ko bolem slisal: ta ali oni je cikorjaš, bodem uže sodbo o njem izrečeno imel, ne da bi moral prašati, kaj dela, in gotovo se motil ne bodem.

«Cikorjaš je», to je dovolj, da si stavljam pred oči človeka, kateremu ni nič več sveto, ki nema nobenega pojma o

lepem, dobrem, poštemem. Človek je nezvest Bogu, cesarju, domovini i ženi. — Človek je brez vere, brez Boga brez poštenja in pri katerem je vse pošteno na prodaj. Človek je, ki zaničuje svojega očeta in mater, kratko rečeno: človek, katerega Bog je — trebul!

V tem prepričanji so me poznani cikorijaši z svojim ostudnim vedenjem neomahljivo utrdili. No, hvala Bogu, takih izrodkov pa v Lonjeru še ni, da bi sam ne bival mej poštenimi delalnimi ljudmi, pobrisal je iz vasi zgoraj imenovani. Tisti Zuljan, katerega je sv. Ivanski dopisnik dobro narisal, ni domačin, ampak se je prišel v Lonjer le hraniti, no kako, to se bode uže še slišalo.

J-li vaški župan potreben? Jaz sem do nekaj časa mislil, da skrben, moder, pošten, delaven župan, kateremu je blagost sovaščanov kaj mar, da tak je potreben, ker ljudi lahko kaj poudči, k dobremu jih napeljuje, od kake nespametnosti ovrne in kake škode obvaruje. Lonjerci so ineli takega župana, namreč Mart. Pečarja. Vsak pošten človek, da celo njegov nasprotnik priča, da je vestno opravljal svojo službo; ali magistratovi so napake našli na njem rekoč: Z ljudstvom drži — narodnjak je — strani z njim. Odstavili so ga in Lonjerci so uže več mesecev brez župana in poljski čuvaj opravlja županska opravila. Sklepa pa tako: Kakor Lonjer, toliko vas, more biti brez župana toliko časa, tako nepotrebnosti so župani v Bazovici, Rojanu itd. Uganite, zakaj magistrat ne odstrani Pakelca-Dreja in tam tistega v Barkovljah? Uganka ni težka! Je li pa to pošteno? O Ipaveč mnogo jih imaš uže na vesti!

Slišim, da bode nova volitev Lonjerskega župana; ali magistrat je neki naznanil, da bivšega župana ne potrdi, ako bi ga zopet izvolili. Lonjercem pa bi svetoval, naj bi soglasno zopet volili M. Pečarja. Naj le magistrat volitev ovrže, naj pa tudi uzrok pove, v čem se je bivši župan pregrešil, je-li česar zoperpostavnega delal. — Naj ne govore samo, mi ga nočemo, nočemo, naj tudi povele, zakaj ga nočejo. «Zato» ga nočemo, to ni nobeden dokaz, tako le otroci dokazujejo.

Iz Podgrada 16. novembra. Naše gozdne zaneve so vsled prestroga zvanjanja gozdne postave zelo zamotane. A, namesto da bi vlada previdno postopala, da se polagoma vse uredi brez občutljive škode za posestnike in da se na drugi strani izvede, kar je potrebno za obvarovanje gozdov, dohajajo tu sem nepremišljeni ukazi, ki ne dosežejo drugega, nego da se ljudstvo še bolj razburi, kakor je uže. Najnovejši ukaz c. kr. okr. glavarstva slove: »Ker Podgradski združniki nečejo voliti gozdnega odbora, niti sprejeti gospodarskega načrta, zato se jim prepoveduje pol strogo kaznijo, da ne smejo več v gozd ne po drv, ne po listja, ne po suhljadi« itd. Z drugimi besedami slovel bi ta drakonični ukaz: »Ker se našim naredbam protivite, zato bodele zmrzavali zdaj, ko se je pričela ostra zima, zato ne bodele kuhali si jedi, ako ne, da posečete ono malenkost sadnega drevja, kolikor ga imate, zato naj gine in gnije vaša živina v mokrih hlevih, na golih tleh!« To je prehud poper! Gosp. okr. glavar ni pomislil, ko je ta ukaz podpisal, da bi mogel imeti zelo nepovoljno, da žalostne nastopke. Mar se ne da drugače vladati, nego s tako silno silo? Upamo, da c. kr. namestništvo brzo in ugodno reši dotično pritožbo Podgradcev. Potreba je velika! Kmetom pa priporočamo, naj bodo mirni, naj potrpe, kajti le z lepa se da kaj doseči. Sl.

Domače in razne vesti.

Imendan presvitle cesarice se je tudi v Trstu v mnogih cerkvah in v državnej dekliški šoli, posebno slovesnosti praznoval, katere zadnje slovesnosti se je udeležil tudi c. k. namestnik, gospod baron Pretis.

Imenovanje. Višje deželno sodišče za Primorje je imenovalo pravna praktikanta Antona Tentor in Edvarda Vascon za brezplačna avskultanta.

Tržaški občinski svet. Predvčerajšnja seja našega občinskega sveta je bila jako burna. Na dnevnem redu sicer ni bilo nobene zanimljive stvari, a slutilo se je, da levičarji ne opuste te prilike, da ne bi demonstrativno interpelirali zastran odloženja občinskih volitev in zato so se tudi galerije nenavadno napolnile. Ko se je predital zapisnik zadnje seja, gorko se je spominal g. župan rajkova svetovalca Struethoffa; svetovalci so v znamenje sožaljevanja vstali. Sprejelo se je potem v znanje zahvalno pismo novoimenoanega mestnega fizika dr. Glax. — N-to je skrbni mestni oče dr. Mozes Luzzato prijel besedo in sklicevaje se na §§. 32. in 44. mestnega statuta zelo godrnjal zoper odložitve volitev v mestno zastopstvo ter predlagal, naj občinski svet takoj o njegovej interpelaciji prične razpravo ter zahteval najuost za ta predlog. Na galeriji je bilo mej njegovim govorom veliko murmuriranja, ker zasedli so galerijo večinoma pristaši avstrijske stranke. Svetovalec

Dimmer je predlagal, naj se ta zadeva postavi na dnevni red prve prihodnje seje. (Na galeriji pohvala pa tudi žvižganje). Nujnost se je potem sprejela z večino glasov. Zdjaj pa vstane Dimmer in izreče, da ne bo delal glasoval in on meni, da bodo ta izgled posnemali tudi njegovi somišljeniki. Zdjaj se oglasi dr. Venezian, govori zoper Dimmerja, a ko se začne laskati volilecem, nastane na galeriji tak šunder, da ni besele ni bilo umeti. Načelnikov namestnik Dimmer podpre svoj predlog in pravi, da ga navdušujejo tisti domoljubni čuti, katere dr. Venezian sebi prisvaja. (Na galerijah zopet burna pohvala, pa tudi nasprotovanje: župan preti, da galerijo sprazne). Svetovalec Venezian se zopet poteza za svoj predlog in pravi, da tu ne gre za domoljubje, ampak za to, da se branijo zakoni, katere so dali naši predniki. Tržaški meščani naj izvedo, kdo se je potegnil za njihove pravice. Dimmer odgovori, na galerijah burna pohvala, župan sprazne galerije. Zdjaj zahteva Dimmer, da se zapiše v zapisnik, kdo se je izdržal glasovanja in potem zapusti dvorano vsa desnica; občinski svet ni bil več sklepčen, ker je bilo s županom vred le še 26 svetovalec pričuječih; pri vsem pa se na Venezianov predlog po imenih glasuje, da se potrdi, kdo je za Luzzattov predlog.

Desnica je vsaj enkrat pokazala nekoliko ene želje. Tako postopanje bi veljalo vsakikrat kadar hoče kak Venezian ali Rasković terorizovati ves zbor. Naj še omenimo, da se je po seji na stolice ljudstva zbralo pred mestno palačo in energično desničarje ko so prišli na ulico živahno pozdravljalo, mej tem ko je isto ljudstvo za nekaterimi levničarji sikalo vsled česar se Venezian niti ni upal na ulico, dokler se ni ljudstvo razšlo. Iz tega se vidi, da bodo homatije vedno večje in da v Trstu ne bo še tako hitro miru.

Nesrečna cikorkija Pred nedolgo ju je s fasale, kakor znano tajnik cikorkije Bokanič. Pred nekaterimi dnevi pa je še žalostnija osoda zadela glavovega adjutanta Bokaličevega zloglasnega Verzota. Morda našim bralcem še ni znano, da je ubogi Verzota moral zapustiti sv. Ivan, svojo staro drugo domovino, kajti tam je zadel uže ob vogel in še celo dečki mu neso dali več miru zaradi nesrečne cikorkije. Ni mu torej ostalo drugzega, ubogemu Verzotu, nego da je dal slovo sv. Ivanu in se v sv. Mariji Magdaleni nastanovil in tako zapustil očetovo hišo. V sv. M. M. je mislil, da bo šlo boljše s propagando za Cikorkijo. Ali tam je še slabše našel. V nedeljo je bil v nekej tamošnji krčmi ter začel zabavljati čez Nabergoja, Edinost in Slovence sploh, nazoči okoličani so v začetku molčali, a Verzota ni hotel mirovati in v svoji sveti jezi potegnil celo nek kalabriški nož iz žepa ter zakričal: »S temi jim bomo iz Trsta posvetili«. Tudi ta pretuja še ni okoličanov vznemirila; pustili so Verzota da razsaja. Ali ko je Verzota šel iz krčme na ulico je kar nakrat začelo po njemu padati in v trenutku je bil ubogi Verzota nekda tako poličen in ranjen, da so ga morali domu nesti in da uže več dni leži. Kedo ga je poškodoval, o tem nihče ne zna. Ubogi Verzotal Nesrečna Cikorkija!

Izpred porotnega sodišča. V četrti-k je bil pred porotno sodnijo obsojen Franc Haas iz Trsta, 30 letni kamnosek zaradi ponarejanja srebrnih goldinarjev na 5 let težke ječe. — Njegova mati je bila uže pred nekaterimi meseci obsojena zaradi oddajanja sponarejenega srebrnega denara na 8 mesecev ječe; ona je pa znala svojega sina tako zakrivati, da so mu še le pred nedolgo mogli priti na sled.

Odbor delalskega podpornega društva naznanja svojim udom, da je presk bel, da bodo odraščeni delalci in rokodelci dobivali večerni poduk v prostorih društva. Ta poduk bo razdeljen v 3 kurze. — V prvem se bodo poučevali taki, ki ne znajo ne pisati ne brati; v drugem se bo učilo uže spisovanje, računstvo, navadno knjigovodstvo; v tretjem pa se bo učilo poučevalo uže težja računjanja, potem risanje, geometrija in tudi nekoliko o mehaniki. — Tisti udje, kateri se hočejo vdeležiti tega poduka, naj se precej oglašijo v društveni pisarni.

Tržaške novice: Napad. Pod takozvano Škarpo v Greti je po noči tako vse zapuščeno in temno, da tam, akoprem blizo mesta, lahko človeka ubijejo in v morje nesejo, brez da bi keno zapazil. V četrtki v noči je uprav pod Škarpo bil napaden nek služabnik železnice od nekega potepuha, obranil s ga je sicer, pa v boju dobil še precej leporano. Pomočja naj bi tam bolj pazila.

Herpetičsko železnico so začeli delati ne le po št. Bo št. u, ampak tudi pri sv. Andreju poleg Trsta. Kakor se v di. bo šlo delo hitro naprej, le preveč Italijanov je pri tem delu.

Sleparija v tržaški bolnici je nekda še veča, nego se je v začetku govorilo. Znano je po vsem mestu, da so v bolnišnično prodajali tržaški trgovci vse blago, katero niso mogli drugemu predati in znane so še druge enake in še boljše stvari.

Mrtvo truplo novorojenega fantička je našel rimski Anton Pecurin iz Gorice v morju poleg mola Sv. Karola. Sliši se, da

so prišli na sled brezsrčne materi in da jo uže imajo v zaporu. **Policijsko.** 24letnega sodarja Pavla C. so z apr. ker je v nedelo močno z nožem ranil v prepiru nekega drugzega celalca. — Vjeli so tudi nekega nevarnega tatū, ko je ravno vkradel nekej kuharici mošnjico z denarom. — V Rocolu so nekemu kmetu pokrali kotle in pokrivače, ker drugzega ni bilo. — Zaprl so 3 malopridne vlačuge in 5 nevarnih postopačev, da jih pošljejo domu s posebno pošto.

Tarifi za Ljubljano. Državnih železnic svet je pripoznal, da se Ljubljani škoda godi vsled obstoječih tarifov za morske luke. Ker se pa splošna enakost vsled načel, merodajnih za promet morskih luk, zdaj ne more uvesti, zato se je predlagalo, naj se na važnišo trgovinsko robo tarif zniža, pri tem pa ozira na trgovinske interese zaljubljanskih postaj.

Stolna cerkev v Zagrebu. katero je potres pred petimi leti silno poškodoval, zopet je popravljena. Na petletnici potresa se je zopet odprla in posvetila. Svečanosti se je udeležil ban in zagrebški dostojanstven ki.

Književnost.

Slovenska Matica.

70. odborova seja »Maticе Slovenske« dne 24. oktobra.

(Konec.)

Nekaterim poverjenikom poslala so se opominjavna pisma.

Odbor poprosi svojega prvosednika g. dr. Poklukarja, da končno dožene Koekejevo zadevo.

Prejšnja »Maticе Slovenske« na deželni zbor z iradi popore gledé izdavanja šolskih knjiz se končno odobri in odbornik pooblasti, da jo s potrebnimi prilogami pravočasno predloži in v zboru podpira.

Z ozirom na to, da želé nekteri pisatelji posebnih ovtiskov svojih sestavkov, opozarja odbor tiskarno na to, da sme izvrševati taka naročila le z odborovim dovoljenjem in da se jim oni smejo izročevati še le potem, ko so društvene knjige že dotiskane in razposlane.

Odbor izreče se za to, da se Matica obrne do mestnega odbora ljubljanskega zaradi prenosa Kopitarjevih kostij z Dunaja iz St. Markovega pokopališča, ktero se sedaj razkopava in se bo kmalu razkopalo, v domačo zemljo. Isto storiš so tudi drugi narodje slovanski s svojimi imenitnimi možmi, ki so tam počivali. Voli se v ta namen poseben odsek, ki naj o tej stvari poizveduje ter odbora poroča.

Matici Slovenski so na novo pristopili od 10. junija sledeči gospodje kot udje: Bergant Lovro, župnik v Gorenjem Logatu; Bizjak Vinko, župnik v Laporji; Biejak Ivan, c. k. kazniški kurat v Begunjah; Bralno društvo v Šempasu pri Gorici; Bratina Anton, veleposestnik na Ustiji; Brezovšek Dav., župnik pri sv. Martinu na Pohorju; Čitalnica v Ormožih; Čotar Josip, učitelj v Zgoniku; Dolenc Karol, župan in posestnik v Vipavi; dr. Frajd Josip, c. k. sodn. pristav na Vrhniki; Geradoinik Franc, posestnik v Dolenjem Logatu; de Gierja Anton, trgovec v Dolenjem Logatu; Goljmajer Josip, kaplan na Bohinjskej Bistrici; Gostiša Mihael, posestnik v Gorenjem Logatu; Illovsy Albin kaplan v Vipavi; dr. Jelenc Josip, ogovitelj na Dunaji; Juri Benedikt, župnik v Poličanah; Kerne Ivan, vodja ljudske šole v Gorenjem Logatu; Klobovs Ivan, kaplan v Štanjelu; gospa Kogoj Marija, posestnica v Gorenjem Logatu; Korman Franc, župnik v Mežici; Košar Jakob, župnik na Zgornji Polskavi; Kožlj Anton, duh. oskrbnik v Skopem; Krajinč Vekoslav, bel. koncipijent v Ormožih; Kralj Ignacij, bogoslovec v Gorici; Kralj Josip, župnik pri D. M. v Puščavi; Kramer Andrej, c. k. okr. tajnik v Gor. Logateci; Kunštic Ivan, učitelj v Sevnici; Lavrenčič M. t. j. posestnik in deželni poslanec na Vrhopju; Lenčnik Anton, kaplan v Zavci; Lenčič Franc, veleposestnik itd. na Blanci; Levec Anton, c. k. soan. pristav v Sevnici; gospa Mayer Karolina, posestnica itd. v Vipavi; Mavrič Ivan, župnik na Ustiji; Mesač Ivan, župnik in duhovni svetovalec na Bohinjskej Bistrici;

M. ar. ar Ivan, kaplan v Pazinu; Novak Josip, župnik v Povirju; Petan Franc, župnik pri sv. Vencelji; Petrič Martin, posestnik v Dolnjem Logatu; Prešero Ivan, kaplan v Sevnici; Razboršek Josip, dekan na Bledu; Rozman Robert, redovnik v Varni; Rudolf Ivan, učitelj na Vrabičah; Rymar Otokar, pivnik na Dunaji; Sedej Andrej, strojevoznik v Seegrabnu pri Ljubnem; Stivest-Franc, trgovec v Vipavi; Skubin Anton, c. k. vajniški učitelj v Gorici; Smoleč Josip, posestnik v oleonjem Logatu; S. ršak Ignacij, posestnik v Kropi; Stajer Franc, c. k. notar v Metliki; Starki Mijo, c. k. kancelist v Sevnici; Šteta Josip, trgovec v Zavci; Škerjanec Rok, namučtelj v Makolah; dr. Smidinger Karol, c. k. notar v Kamniku; Šola v Metliki; Štubelj Leopold, bogoslovec v Gorici; Šufelj David, c. k. okr. sodnik v Veitkih Laščah; Teran Ivan, duhovnik v Štorjih; V. zjak J., učitelj v Slatini; Volkar Andrej, c. k. okrajni komisar v Karlinu na Čskem;

Vrunkar Radoslav, učitelj v Makolah; Zajec Franc, c. k. gozdar v Gorenjem Logateci; Zarnik Josip v Vipavi; dr. Znašnik Fr., c. k. vradni koncipist v Ljubljani; Zigon Franc, bogoslovec v Gorici, — vsi kot letni plačniki.

Gospodarske in trgovinske stvari.

Izpitni na deželnej kmetijski šoli, slovenskem oddelku v Gorici.

(Konec.)

Prvih šest tabel kakor so: »Istnica delalcev« (ki spada strogo stvarno govornje v »pismeno uredovanje gospodarstva« (Wirthschaftsbetrieb), koji del splošnega knjigovodstva kmetijskega, dasprav je eminentne važnosti, najbrže i gotovo niti podučeval ni), »blagajnica«, »natural«, »fabrikat«, »materijal« in »inventar mrtve« ima še nekaj pomena, pa le gledé razvrščenja predelkov (rubrik) in njih naloge; vendar stojé navedene zadnje štiri tabele, ki se prištevajo na splošno v knjigovodstvu k »računni z naturali in materijali« in se po bitstvu in svojej nalogi »dnevnik« imenujejo, v takej zvezi mej saboj in z »denarnimi računmi«, da ni nobenemu veščaku mogoče, li kedaj izračunati s pomočjo istih vsaj približno čisti dohodek gospodarstva. No, tabela »zkaza« kaže prvoem kaj posebnega v posebno prilicnej obliki in značajnim (?) napisom! Da je začel g. voditelj še bolj kos tej vedi, pritrjuje pa osobito: »Zepičevo dvojno knjigovodstvo«, katero polni zadnje dve strani pisemnih vaj in katero zasluži v istini patent! Vodja slapske šole gosp. R. Dolenc je omenil o slednem zvišenemu gospodu Francu grafu Coronini-Ju: »das ist wol die einfachste doppelte Buchführung, die es auf der Welt geben kann! — Zadošti za sedaj o zanimivem predmetu; razpravil sem tu njega poduk na tej šoli radi tega obširnejši, ker sem se lahko o njem popolnoma informiral.

Poleg knjigovodstva je izpraševal učence iz zemljemerstva. Bavil se je začel g. voditelj razum z rešitvijo najpriprostejših nalog v praktičnem merstvu sosedno z vprašanji, kako se zemljišča različne podobe (kakor npr. neko šolsko zemljišče v podobi trapca itd.) mapujejo s pomočjo »teodolita«; tega instrumenta se neki poslužujejo gojenci navadno pri praktičnem merstvu (!) Zares, veselil napreki!

Iz sadjarstva se je vprašalo le, kako naj se sadnemu drevcu za presaditev na stalno mesto lamo pripraviti in potem katere baze sadnega drevja se požlahtnujejo z okuliranjem in kedaj se okulira s živim in z spečim očesom. Za izvršitev slednega dela je razpolgal čez dokaj časa, kajti za prvi način okuliranja t. j. s živim očesom priporočal je tudi mesec maj (??). Da se je pa pri tem načinu okuliranja oziral le na letni čas in čisto nič na podlago (divjak), ki je eminentnega vpljiva, da še v tistem letu oko dobro požene in les dozori, to mi je nerazumljivo (!) Iz rastlinarstva so bili učenci dovolj površno vprašani. Vprašanja začasnega g. voditelja, kako se k detelji orje, kako se seme zagrne in kedaj naj se ista kosi, bila so dognana tem kratkim potom, naj se k detelji radi globokosežnih korenin globoko orje, seme plitvo zagrne in detelja kosi, kedaj je v cvetji s kaj stvarnim (!) — morda po najnovjših znanstvenih preiskavah našim — razlogom, da bi se redilne snovi v detelji, ako bi se poznejše kosila, spremenile v kremenico (!!) Vprašal je tudi nekaj o pridelovanji koruze in sicer na kakšen svet naj se seje in kako naj se mej raščo oskrbuje. Odgovor, naj se koruza le v zveznej zemlji in ne peščenej prideluje (!) in naj se mej raščo okopuje in osipa, bil je odobren.

To bi bilo približno vse, kar smo slišali pri preskušnji v predmetih začasnega g. voditelja. Motus izpraševanja opustim označiti, dasprav je precej zanimiv. Omenim naj le to, da so bila na splošno kaj plitvim vprašanjem, kadar je le nekoliko iz mojega popisa razvijano, le plitvi odgovori posledice. No, pa ako bi bili vsaj ti povsem stvarni in ne zabeljeni in osoljeni tu pa tam s kako debelo —! Le škoda, da mi ni bilo dano, poslušati še nadalje izpite v ostalej še dolgej grešiti učnih predmetov. Morda bi se nasrkal več moorosti, če so boljše za poznejše hranili —?

Mislim, da na željo državnega poslanca gosp. dr. Jos pa vit-za Tonkličja in možno (!) tudi isto začasnega g. voditelja se je v hipoma po izprašanju iz rastlinarstva preskušnja, ki je bila sicer do 12 ure odločena, končala in napotili smo se ogledovat šolsko gospodarstvo. Znatnega prevrata v kmetovanji, odkar vlada na šoli provizorijum, jaz nisem opazil, da s tuji ga hočejo zavezniki ali privrženci začasnega g. voditelja v vsakem početji slednjeja šoli na dobro na korist vedeti in znati in to uže v tako kratkem času njegovega gospodarjenja. No, da se je na nekem zemljišču šolskega posestva pomakljivo zasejana in po naravi prerit- repa dobro obnesla in je debela, kar je veliko začudenje v nekaterih ogledovalcih vzbujalo, to je res! Da se je za krmsko peso po nesrečnej zmoti zasejalo lep pro-

stor z mangoitom in ga noter do jeseni obdelovalo, kakor peso, kakor tudi, da se je mej letos zasejano travo z deteljo pridelalo skoraj na polovico maha — to vse so le poirbne malenkosti! Kaka je drevesnica, sodilo se je na mestu in kako živa potreba je na zavodu »vrtinar«, dognalo se je tudi s tem, da se hoče na to delati, da se nastavi v prihodnje na zavodu en vrtinar. Potrebuje li to obširnejšega razlaganja?

Pa vse to so sodbe, katere se ponujajo v hitrici očem Je li pa zadosta, ako se človek le z očmi presodi? — to je drugo vprašanje! V marsikatere lastnosti se ga presodi, vendar ne v vseh! In tako je tudi s kmetijo. Kako je gospodarstvo šolske kmetije organizirano, v kakaj mejsebojneje zvezi stojé posamezne vejice gospodarstva, ali se iste tudi mejsebojno podpirajo ali ne, v kakem kolobaru in kake kulturne rastline se pridelujejo in v kakem razmerju stoji njih pridelovanje s živinorejo itd. itd. itd. mislim, da ni dognano. Možno tudi, da se na šolskem zemljišču samo eksperimentalno To vsaj poizvedeti sem uže nekoliko skušal, dobil pa odgovor, kateri mi je jasno pričal, da slednja vprašanja še niso rešena — žalbog!

Na željo začasnega vodstva toliko za danes v pojasnilo, da zmaga resnica, katero vsi k to ljubi!

Slap, 7. novembra 1885.
Viljam Rührman,
pristav deželne kranjske vinarske in sadjarske šole na Slapu.

Tržno poročilo.
Kava — kupčija še precej živahna. tendenca jako trdna in za više cene. Prodalo se je 900 vred kave Rio po f. 46 do 56, 800 vred Santos po f. 50 do 59, 600 vred Java Mal. po f. 60 do 64, Portorcco stane f. 90 do 97, Caylon plant, f. 82 do f. 126.

Sladkor. — Ker je iz Italije došlo mnogo naročeb za sladkor, je te dni cena posebno za Pilet poskočila za f. 1, in čez. Danes stane sladkor Pilet f. 23 do 25, in prodalo se je te dni sladkorja v kosih 10.000 vred po f. 23 do 26,25.

Sadje — živahna kupčija po trdnih cenah. Pomeranče, limoni f. 250 do 6, rožiči f. 6 do 7, datlji f. 35, fige v venci f. 14 do 15, fige Smirnske f. 38 do 50, opaša f. 22 do 24, cvebe navadne f. 17 do 22, Elemé f. 26 do 38, Sultanina f. 26 do 38.

Olje — cene trdne. Denes stane namizno olje f. 60 do 88, jedilno f. 39 do 47.

Petrolje — dobro obrajtano, cena jako trdna; plačuje se denes uže po f. 9,90 do for. 10.

Domači pridelki. — Fižol še precej obrajtan, ručiči se plačuje po f. 10,50, bobinec po f. 11 do 11,50, koks f. 12.

Žito. — Skoro nobene kupčije pri vsem tem so cene trdne.

Les — slabo obrajtan.

Seno — še precej iskano, plačujejo ga po f. 1,30 do 1,75.

Borsno poročilo.
Ugodna poročila, da se namreč k ljubju srbsko-bulgarske vojne ohrani evropski mir, so tolko ophvala na našo borsno, da na njej sopet prevladuje optimizem in do se kurzi skoro vsih papirjev sopet pomikajo na više.

Dunajska Borsna
dne 20. novembra.

Enotni drž. dolg v bankovnih	82 gld 15 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	82 • 55 •
Zlata renta	108 • 90 •
5% avst. renta	99 • 85 •
Delnice narodne banke	864 • — •
Kreditne delnice	284 • 70 •
London 10 lir sterlin	125 • 65 •
Napoleon	10 • — •

Iz Predarelskega. Lustenau. Vaše Blagorodnej S tem pismeno potrjuje, da sem uže mnogo let bolehal na želodečnem krču in da so mi med vsemi pomočki koje sem rabil, največ pomogle hvalevredne švicarske kroglice lekarja R. Brandt-a in zategadelj jih najgorše priporočam vsem onim, ki na enakih boleznatih trpé. Z spoštovanjem Josip Fitz, krojač.

Naj se dobro pazi, da vsaka škatljica R. Brandtorih kroglice (na prodaj po 70 kr. v lekarnah) ima bel križ na ručičem polju in ime R. Brandt ter naj se vsaka drugačna ne kupi.

SLOVENSKI tržaški almanak

izide v naši tiskarni te dni, to je velika polja, da se približa na zid, na njej se nahajajo vse

važnejše firme Trsta
oavetniki, zdravniki, konzuli tujih vlad, poštné tarife, vozni red po morju in po železnici, koledar za 1886, škalja za kolekovanje in sploh vse, kar more zanimati take, kateri imajo posla z Trstom.

Almah velja le 50 soldov
in kedor ga hoče imeti, naj ga precej naroči.

Pravi tropinovec in vinsko žganje... staro in novo blago dobiva se pri jako nizki ceni pri Ivanu Wagner...

Štefan Nadlišek naznanja občinstvu, da je z dekretom vis. c. k. nameštstva v Trstu dne 7. oktobra 1885. št. 10421 imenovan zemljomercem (zeometrom) za vse Primorsko.

Nič več kašlja Prsni čaj... G. B. ROVIS v Trstu, Corso 47

Piccoli-jeva želodečna esenca... lekarne Piccoli-jeva pri angelu na Dunajske cesti v Ljubljani

Tekoče ZLATO in SREBRO

za pozlačenje in polepšanje okvirov, reči iz lesa, kovine, pore-lana in stekla; za posreženje, vsakovrstnih stvari z kovine. Vsakdo lahko sam posrebi ali pozlati, katero koli reč.

ROOB COCCOLA

posebnost e. k. priv. in odklikovane tovarne ROMANA VLAHOVA V SIBENIKU. Podružnica v Trstu: Via S. Lazzaro 1 B

Prijeten, krepčalen liker, odklikovan se zlatimi kolajnam in diplomami na razstavah v Skradinu, Napolju, Trstu, Sv. Vidu, Lincu, na Dunaju, v Kalkuti itd.

Ta iz jagod Juniperus communis in dišičih željčih pripravljeno liker je prijetnega okusa.

Jako posreduje prebavljenje in se rabi z dobrim uspehom za krepčanje oslabljenih moči, ker je dokazan njega zdravilni upliv na živce, možgane in na hrbtence.

Prodajo na debelo preskrbuje moje hiše v Sibenu in v Trstu.

Prodaja na drobno v vseh kavarnah, prodajalnicah likerjev in sladničarjih.

Nepokvarjeni pravi liker se pozna po steklenici, v kateri je vtisnena firma, potem po zamahu s grbom in po malem ovitku z autografovano firmo Romano Vlahov.

Odlikovan na rastavi l. 1882.

Anton Bonne

krojč piiazza S. Caterina Nro 1 prvo nadstr priporoč se slav. občinstvu.

Obleka

po najnovejšem kroju, importacija najfinejšega avstrijskega in inostranskega blaga najnižje cene.

Ivan Gorjup

na Proseku 2-3

priporoča svojo mečno zalogo pravega

nanoskega sira

po jako ugodnej ceni.

Podpisani naznanja p. n. občinstvu, da je odprl v ulici Barriera vecchia št. 8.

Trgovino z dežniki

z bogato zalogo toliko svinatih, kolikor volnatih in bombažnih dežnikov. Popravlja tudi dežnike in solčnike.

Giulio Grimm.

Najboljši

papir za cigaretke

6-36 je pristni

LE HOUBLON

franc. fabrikat Cawleyev in Henryev v Parizu Svati se pred ponarejanjem.

Pristen je ta papir za cigaretke le, ako nosi vsaki listek znakmo: „LE HOUBLON“ in doljno zavarovalno marko ter signaturo.

Slušajte in strmite!

12.500 komadov

čezramnih rut,

popolnoma dovršenih, tudi za največe dame, v vseh le mogočih madnih barvah, sivih, rujavih, črnih, rdečih, modrih, belih, škotskih, turških itd. se proda zaradi preselitve po for. 1 komad po poštnem povzetju od 7-12

Exportwaarenhaus «zur Austria» Wien, Oberdöbling, Mariengasse 31.

Trgovina A. Mayer-ja z Pivom v steklenicah naprava na paro LJUBLJANA.

Cesarsko, Exportno in Bock-pivo v zabojih z 25 in 50 stekl. 6-52 Žele se zalogarji v večjih krajeh.

ŽELODČNE BOLEZNI

je moguče BRZO in POSVENA ozdraviti

po JERUZALEMSKEM BALZAMU

edini in nedosegljivi želodčni pijači. Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lahko, posebno dandanes, ko v trgovini prodajajo vsakovrstne enake leke.

Večina raznih kapljic, izlečkov itd., katere se občinstvu kakor pravi čudeži priporočajo, niso nič drugega, nego škodljiva smes. Edini Jeruzalemski balzam si je zagotovil vsled svoje priproste sestave, odlično oživljajoče in želodčne živce hitro krepčalne moči pravico prednosti nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravili, kar dokazuje tudi še vsakim dnevom več pravašnje po njemu. Ta balzam bogat na delajočih snovih kineške robarbare, katere korenika je poznana zaradi njene ugodnega upliva na prebavljenje ni dišičenje, je zanesljivo sredstvo proti težavnim v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja, zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti neješčnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnusju, riganju, bacanju, proti hemoroidalnemu trpljenju, zlatenci in vsakej bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane 30 novcev. 9-4

GLAVNO SKLADIŠČE u LEKARNI G. B. PONTONI v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni G. B. Rovis, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner, v Korminu v lekarni A. Franzoni, v Tominu v lekarni E. Palisca.

Zdravilni plašter

(cerot)

Ozdravi temeljito vsako rano, bodisi še tako zastarana in kronična in tudi take, ki so uže spr menile v rako, ustavlja še tako močan glavobol, vse bolečine živcev in revmatizma v zgloboh, čudelno pomaga v oolčih ah materinskih t. t. d. 56 letna skušnja: z izvrstnim uspehom, kakor razvidno bo neštavnih spričalnih, katere se morejo pokazati vsakemu - dobiva se le v lekarni

9-24 Rovis, Corso št. 47.

Poziv častitemu občinstvu!

Čista volna. 10.000 komadov sukna za gospode za jesen in zimo. Najceneji komad 475 for. najdražji 675 for.

za popolno obleko. Sukno je različno barvno: sivo, temno-sivo, rujavo itd. takova cena vzbuja začudenje. Ni torej čuda, da se je že prodalo, odkar obstoji moja prodajalnica, neizmerno velika blaga in da sem v prijetnem položaju o tako nizki ceni prodajati blago in ves svet iznenaditi.

Kompletna obleka stane najcenejše for. 475 in najdražja for. 675. Sukno je iz čiste volne in še enkrat toliko vredno. Sukno zadošča za sukno, hlače in telovnik tudi največjemu in najmočnejemu možu, močno je tako, da je nosi lahko vsak kavalir.

Pojasnilo: Radi pomankanja časa razpošiljavati se ne morejo uzorci. Izrečemo pa javno, da vrnemo vsakemu denar, komur blago ne ugaja. Adresa:

Exportwaarenhaus «zur Austria» Wien, Oberdöbling, Mariengasse 31 7-12 v lastnej hiši.

Plašterin tudi tinktura proti kurjilim očesom in debelejši koži - cena 3 plaštrov za kurja očesa 20 soldov. - Ena steklenica tinkture 40 soldov.

Edina zaloga v Trstu v lekarni Rovis, v Gorici v lekarni Cristofolletti in Pontoni, v Ajdovščini v lekarni Guglielmo. V tej lekarni govori se tudi slovenski.

Čudovite kapljice Sv. Antona Padovanskega.

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokáže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdovratnejše želodčne bolesti. Prav izvrstno vstrzevajo zoper hemoroje, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mlečnih nadležnostih, zoper beli tok, božjast, zoper scropoc ter čisti pokvarjeno kri. One ne preganjajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo 53-31

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnicah n svetu; za naročbo in pošiljajve pa edino v lekarnici Cristofolletti v Gorici, v Trstu v lekarni E. Zanetti i G. B. Rovis, G. B. Faraboschi in M. Ravasini. Ena steklenica stane 30 novcev.

Varovati se je pokvarjenih posnetkov, skaterimi se zavolj žulje po dobičku tu pa tam ljudstvo goljufa, dasi nimajo nobene moči in vrednosti.

Singerstrasse Nr. 15, zum goldenen Reichsapfel. J. PSERHOFER-jeva Apotheke in Wien

Kričistilne - nekaj univerzalne kroglice zvane, zaslužijo res zadnje ime, kajti ni skoraj bolezni, v kojoj bi te kroglice tisočkrat ne p kazale svojega čudovitega uspeha. V najboljših boleznih v kojih se je mnogo drugih zdravil rabilo, se je po teh kroglicah neštivilokrat in v zelo kratkem času popolno ozdravljene zadobilo. Jedna škatljica s 15 kroglicami stane 2 kr. eden zavitek z 6 škatljicami 1 gl. 5 kr. pri nefrankirane pošiljavi; po povzetju 1 for 10 kr. (Majk kot jeden zavitek se ne pošilja).

Dobilo nam neštivilokrat pisem v kojih se kupčevalci in rabilci teh kroglic zahvaljujejo za ozdravljene iz vsakovrstnih nevarnih bolezni. Vsakdo, ki je le enkrat poskušal se s temi kroglicami ozdraviti jih priporoča i drugim.

Naj sledé tukaj nekatera teh zahvalnih pisem: Blagorodni gospod! Vaše kroglice delajo kar čuda, one neso enake d-ugin hvalisanim pomočkom, temveč v resni pridobé zdravje v em, ki jih rabijo. One kroglice ki sem jih o velikonoči naročil, sem skoraj v e razd i mojim znancom in prijateljem in vsem se pomagale, celó stare, bolane in hirajoče osebe so po njih nazaj zdravje zadobile, ali vsaj se je njih bolehnost na boljše obrn-la. Jaz Vas prosim zato, da mi jih še pet zavitek pošljete. Zahvaljujem se Vam srčno jaz in z menoj vsi drugi, ki so rabili Vaše kroglice ozdraviti. Martin Deutinger.

Bega Sat, Györy 17 febr. 1882. Velečeni gospod! Ne morem se Vam zado tno zahvaliti za Vaše kroglice ker uže mnogo let je moja soprota bolehal na zaprtju čev ter le Vašim kričistilnim kroglicam se ima zahvaliti, da č tudi ni 8- popolnoma ozdravela ter mora še kdaj pa zdaj kakó vst. vender se jej je ona mladeniška

proti profinu in drugim reumatičnim boleznim v hrbtnem inozgu, migreni, nervoznim zobu olim, glavobolim, trganju v ušesih itd. 1 gl. 20 kr. Pserrhoferjeva tannokininska pomada uže mnogo let od zdravnikov priznana kot najboljšje sredstvo za rastje las. Lepo op avljena škatljica 2 gold.

Univerzalni plašter profes. Stuedela proti vsakovrstnim ranam, gnusnim ulosom, celo proti stariim ulosom na nogah, ki se zdaj pa zdaj znovic odpirajo, proti črvu na prstu (Fingerwurm) itd. 1 pos. 50 kr.

A. W. Bulrichova univerzalna čistilna sol. Izvrstni pomoček proti vsem nastopk-om slabe pribave kakor: glavobolu, vrtinju v glavi, zol-dečni in krču, hemoroidalnim bole-tim, zapeki itd. 1 zavitek 1 gl.

Izven imenovanih izdelkov vdobivajo se še druge farmaceutične specialitete ki so bile po vseh avst ljskih časopisih oznanjene: Liker iz alpskih trav W. O. B rnhard-ov 1 sklenica 2 gl. 60 kr. pol stekl. 1 40. Ušesna esenca Cr. Romerhaus n 1 stek. 2 gl. 50 kr. pol stekl. 1 gl. 50 kr. Dr. Hufenlandov očesni tabak i škatlj ca 60 kr. Kwizdov tekočina za trganje 1 st-kl. 1 gl. Zdravilna tekočina za konje 1 stekl. gl. 1 40. Kor euburski prah za živino i zavitek 42 kr. Francovo žganje 1 st-kl. 60 kr. Stajer. sok iz trav 1 stekl 88 kr. itd. itd. vse druge zdravila ki se v zalogi

ne nabujajo, pripravijo se točno in v ceno. Po pošti za vsote pod 5 gl. se le pošilja; ako se preden po pošni nakaznici denar dopošlje; pri večjih naročilih se i z poštnem povzetjem pošilja. 3-12